

בנשיאות מרנן ורבנן גדולי הדור שליט"א
מח' הגר"ש אלישיב שליט"א ומח' הגר"ש וואזנר שליט"א

לאחינו בית ישראל די בכל אתר ואתר

נתבקשנו ע"י רבותינו גדולי דורנו שליט"א לעורר הלבבות
בענין הנהגות הבית היהודי בכל הליכותיו.

בדורנו שלא כבדורות קודמים, נפרצו סכרים רבים ובפרט
בעניני צניעות הלבוש.

בעבר עברה המורשה מאם לבת ולא היה כלל צורך לפרט
ולבאר, הדברים היו מובנים מאליהם, אך בזמננו נשתנו
הדברים וישנן השפעות חיצוניות רבות החודרות, לצערנו,
גם לבתים הטובים ביותר.

לכן ראינו צורך, כשלוחי דרבנן, לפנות אל כל ראשי
משפחה ומשפחה בענין הנהגות צנועות באורח החיים
היהודי ובפרט בעניני הלבוש.

מצורף למכתבנו זה פירוט הנהגות ותקנות, ואנו תקווה
שהדברים יחדרו ללבבות יחזקו את יסודות בתי ישראל
ויתרמו להרמת קרנה של תורה.

ונסיים בברכה לכל אחב"י שיזכם ד' לראות בנים ובנות
הולכים בדרך הישרה דורות ישרים יבורכו, ימלא ד' כל
משאלות לבם לטובה.

בברכת
גמר חתימה טובה

עזריאל אויערבך ישראל גנס שמאי הכהן גרוס
שמואל דוד גרוס יצחק דרוי נפתלי נוסבוים
יהודה סילמן משה שאול קליין חיים שמרלך ברוך שרגא

בנשיאות מרנן ורבנן גדולי הדור שליט"א
מח' הגר"ש אלישיב שליט"א ומח' הגר"ש וואזנר שליט"א

חובה על כל בת ישראל ללבוש בגדים
כדרך בנות ישראל הכשרות. ויש
להתרחק בכלית הריחוק מכל האופנות
הבאות מרוח הרחוב המשתנות מזמן
לזמן שאין רוח חכמים נוחה מכך. וע"ז
נאמר: הולך את חכמים יחכם ורועה
כסילים ירוע.

על המחנכים המופקדים על חינוך
הבנות, לקבוע מהו לבוש רחובי שיש
להתרחק ממנו.

בנשיאות מרנן ורבנן גדולי הדור שליט"א
מח' הגר"ש אלישיב שליט"א ומח' הגר"ש וואזנר שליט"א

ככל
אשר
יורוך

קריאת קודש

מזמרון ורבנן גדולי הדור שליט"א

הנה מאז ומעולם היה ענין הצניעות וקדושת ישראל מיסודי הדת של האומה הישראלית ובזה הבדילנו מכל העמים, ובכל הדורות מסרו אבותינו נפשם על שמירת גדרי הצניעות וביצור החומות כדת משה וישראל.

ובמקומות בהם נפרצו רח"ל גדרי הצניעות אבדו מתוך הכלל ולא נותר מהם שארית ופליטה. ומוטלת עלינו החובה להתבדל ולהתרחק מחוקות הגויים ומפרצות הרחוב.

בעת האחרונה זכינו להתעוררות גדולה בחיזוק שמירת גדרי הצניעות וקדושת ישראל הן בבתי החינוך והן בכלל הציבור, והוקם ב"ד מיוחד לענינים אלו

בד"צ "משומר התורה"

הלא המה הרבנים הגאונים שליט"א:

הרב עזריאל אויערבך	הרב נפתלי נוסבוי
הרב ישראל גנס	הרב יהודה סילמן
הרב שמואל הכהן גרוס	הרב משה שאול קליין
הרב שמואל דוד הכהן גרוס	הרב חיים שמרלר
הרב יצחק דרוזי	הרב ברוך שרגא

אשר מפקחים ומעוררים לחיזוק וביצור גדרי הצניעות בכל התחומים, וקבעו תקנות ברורות בדרכי ההנהגה הנכונה עפ"י דת תורה כדי לחזק כרם בית ישראל.

אשר על כן תיכון ידינו לחזק ידי הרבנים הגאונים חברי ביה"ד בפעולותיהם הכבירות לתקן הפרצות אשר יש בזה משום העמדת הדת על תילה והן הן גופי תורה לחזק הגדרים והמנהגים שנוהגים בכל עדה ועדה כפי המסורת בדרך ישראל סבא.

ובזכות חיזוק שמירת התורה והמצוות וחיזוק יסוד קדושת ישראל נזכה להינצל מכל רע ולהשראת השכינה בישראל, ולבניין ביהמ"ק בביאת גואל צדק בב"א.

יוסף שלו' אלישיב	שמואל הלוי וואזנר	אהרן יהודה לייב שטיינמן	יעקב ארי' אלתר (האדמו"ר מגור)
הק' ישכר דב (האדמו"ר מבעלזא)	מיכל יהודה ליפקוביץ	אברהם יעקב במוהר"ר משי" מסדיגורא (האדמו"ר מסדיגורא)	נסים קרליץ
הק' צבי אלימלך בן כ"ק אמ"ו הגה"ק זצלה"ה (האדמו"ר מצאנז)	חיים קנייבסקי	שמואל אויערבאך	ישראל הגר בהה"צ מוויזניץ שליט"א

גם אני מצטרף הק' יוחנן סופר (האדמו"ר מערלוי)

קהילות שקיבלו על עצמן הנהגות נוספות, כגון: שאינן חובשות כלל פאה אלא רק מטפחת או כובע, וכן הנהגות לחבוש מטפחת או כובע מעל הפאה, צווארון סגור המכסה את הצוואר, שרוולים ארוכים עד כף היד וכד', מחויבות להנהגות אלו ואסור להן לשנות ממה שהן ועל זה נאמר: "אל תיטוש תורת אמך".

כיסוי הראש

כיסוי כל שיער הראש מחויב מעיקר הדין. ע"כ בין פאה, בין מטפחת ובין כובע חייבים לכסות את כל שיער הראש.

הנהגות לחבוש פאה, צריכות להקפיד:

- שלא תראה ח"ו כפנויה אלא יהיה ברור וניכר לכל שהיא נשואה. על כן יש להימנע מכל דבר שמטרתו לשוות לפאה מראה טבעי כגון:
 - שביל לבן או צבע הרשת כחיקוי לצבע הקרקפת.
 - תסרוקות כדרך הנערות.
- שלא תראה הפאה פרועה וכן לא ארוכה (שעל כגון דא התבטאו גדולי הדור שזה פריצות).
 - מאחור - האורך המקסימלי לא יותר מכיסוי הצוואר ובשום אופן לא יעבור את קו הכתף.
 - מצד הפנים - השערות לא תכסנה את הלחיים.

הנהגות לחבוש מטפחת

צריכות להקפיד ולהזהר מפני הפרצות המצויות:

- מטפחת "בנדנה" בד"כ קטנות ואינן מכסות את השיער כד"ן.
- ישנם כובעים שאינן אטומים דיים וממילא אינם מכסים את השיער כד"ן (כגון בד מרושת ללא בטנה).
- כובעים ארוכים שמפאת משקלם נוטים להמשך לאחור וממילא מתגלה השיער קדימה.
- בחבישת המטפחת או הכובע מעבר לאוזניים מתגלה השיער הסמוך לאוזן.

לבוש

החולצה

הצוואר עצמו דינו כמקום המגולה שאין צריך כיסוי מדינא. גבולות הצוואר:

מהצדדים - מתחילת שיפוע הכתפיים.
מאחור - מהעצם הראשונה שבחוליות (מיקומה של השרשרת מהווה הגבול המדובר).
מלפנים - מעל שתי עצמות הבריח אשר שקע קטן ביניהן.

(במצבים מסוימים עלול להתגלות הטעון כיסוי בצדדים כגון: נושאת תיק צד, מרימה תינוק וכדו'. גם בסגירת "הכפתור השני" בחולצה בעלת צווארון גברי, עלול להתגלות הטעון כיסוי מקדימה).

אורך החולצה

ארוכה דיה באופן שלא יתגלה הטעון כיסוי בכל מצב גם כשיש בגד מתחתיה (לפחות 10 ס"מ למטה מהמותן).

אורך השרוול וצורתו

יהיה ארוך דיו כדי שהמרפק יכוסה בכל מצב. אין ללבוש בגד עם שרוולים מהודקים.

צורת החולצה

חולצה צמודה אסורה. ע"כ אריגים הנצמדים לגוף (כגון: לייקרה, טריקו, וכדו') נאסרו בלבישה ואין ללבושם אף תחת ז'קט או אפודה.

אין ללבוש חולצה נוספת בעלת שרוול קצר ע"ג חולצה בעלת שרוול ארוך.

מידת החולצה

אין לסמוך על התווית המוצמדת לבגד ומורה על מידתו, יש למדוד ולוודא שהבגד אכן רחב דיו.

החצאית

אורך החצאית לא יפחת מחצי הרגל שבין הברך לעקב. הגיזרה - תהא רחבה דיה, באופן שלא תהיה ניכרת צורת ההליכה.

מקומה - התחלת החצאית תהא מהמותניים (לא למטה מהמותן ולא מעליו)

השסע - אסור אף מתחת לברך.

הגרביים

אורך הגרביים - לפחות עד למעלה מן הברך.

עובי הגרביים - באופן שלא תיראה הרגל (אמנם הגדירו את עובי הגרביים לפחות 40 דנייר, אולם היות ויש יצרנים שטוים הגרביים מחוטים דקים אין ההגדרה של 40 דנייר מספיקה ויש לבדוק שלא תראה הרגל).